

Agata Kupracz

"Tak blisko i tak daleko.
Hiszpańskojęzyczny teatr i dramaty
ostatnich stu lat", red. U. Aszyk, P.
Olkusz, Łódź 2014 : [recenzja]

Czytanie Literatury : łódzkie studia literaturoznawcze nr 3, 521-522

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

jak i współczesne adaptacje filmowe dzieła Szekspira. Istotna jest tu, jak podkreśla autorka, refleksja nad odmiennymi przedstawieniami doświadczenia sensorycznego kobiet i mężczyzn w kontekście historycznych i społecznych uwarunkowań – możliwa dzięki przyjęciu perspektywy feministyczno-genderowej.

W pierwszym rozdziale pracy Sosnowska rozważa, w jaki sposób zmysły stały się przedmiotem badań humanistyki, a także zastanawia się nad sposobami analizy modeli sensorycznych różnych kultur. Druga część poświęcona jest kwestii zmysłów w dziele literackim i jego adaptacji, a także roli środków dramaturgicznych i filmowych, które akcentują obecność sensorium bohaterów w świecie przedstawionym. Trzeci rozdział przybliży znaczenie zmysłów w teatrze, filozofii i medycynie epoki wczesnej nowożytności. W czwartej części autorka przechodzi do analizy Hamleta – bada „kod sensoryczny” dramatu (67), percepcję zjawisk nadprzyrodzonych, relacje między bohaterami przejawiające się w ich sensorium. W ostatnim rozdziale znajdujemy z kolei analizę trzech adaptacji filmowych dzieła Szekspira (z lat 1990, 1996 i 2000) z uwzględnieniem ich warstwy sensorycznej.

(AMi)

Joanna Ślósarska, *Zasada tranzytywności w kulturze*, Wydawnictwo Scriptum, Kraków 2014.

Antropologiczna koncepcja tranzytywności rozumiana jest jako przejście między rozbieżnymi, często skrajnymi stanami rzeczywistości. Joanna Ślósarska proponuje uczynić z niej narzędzie interpretacyjne różnych tekstów kultury. Autorka charakteryzuje we Wstępie do pracy antropologiczną koncepcję tranzytywności Donalda Winnicotta, wieloaspektowo analizując możliwość jej aplikacji na grunt badań literaturoznawczych. W czterech rozbudowanych rozdziałach omawia następnie reprezentację doświadczenia tranzytywności w wierszach *Maria Magdalena* Kazimierza Wierzyńskiego i *Akteon* Bolesława Leśmiana, bada autobiograficzną narrację Jorge Sempruna, tranzytywność domu wyobrażonego w eseju Josifa Brodskiego *Znak wodny* [Watermark] oraz dystopię tranzytywnej czasoprzestrzeni w opowiadaniach Jacka Dukaja z tomu *W kraju niewiernych*.

(red.)

***Tak blisko i tak daleko. Hiszpańskojęzyczny teatr i dramat ostatnich stu lat*, red. U. Aszyk, P. Olkusz, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.**

Publikacja jest zbiorem artykułów przedstawionych w formie referatów na międzynarodowej konferencji w Łodzi. Prezentuje szerokie spectrum zjawisk, prądów, inspiracji oraz twórców teatru w Hiszpanii ostatniego stulecia. Pierwsza część jest próbą osadzenia dramatu i teatru hiszpańskojęzycznego w kontekście historii XX wieku. Z jednej strony autorzy analizują wpływ tradycji Złotego Wieku na dramaturgię, z drugiej zaś przedstawiają dążenia do przeobrażeń w czasach europejskiej reformacji teatralnej. Wyrazem tych dążeń były m.in. awangardowe tendencje eksperymentatorskie (futuryzm, surrealizm), często importowane z innych

obszarów świata. W drugiej części zbioru autorzy koncentrują się na teatrze najnowszym. Poddają analizie zmiany zachodzące na przełomie wieków, nakreślony zostaje obraz teatru w pofrankistowskiej Hiszpanii. W tej części rozważana jest również problematyka argentyńska, czy motyw obecności obecny w hiszpańskojęzycznym dyskursie teatralno-dramatycznym. Podjęta zostaje także próba odpowiedzi na pytania o ponowoczesność w hiszpańskim dramacie.

(AKu)

Teksty, podteksty i konteksty. O współczesnej polszczyźnie i jej kontaktach z innymi językami słowiańskimi, red. B. Grochala, E. Pałuszyńska, Oficyna Wydawnicza LEKSEM, Łask 2014.

Tom dedykowany jest Szacownej Jubilatce, profesor Bożenie Ostromeckiej-Frączak. Zgromadzono w nim teksty wybitnych polskich i zagranicznych badaczy języka, a prywatnie – przyjaciół, znajomych i współpracowników Bożeny Ostromeckiej-Frączak. Problematyka napisanych przez nich tekstów łączy się z najważniejszymi obszarami badawczymi Jubilatki. Czytelnik znajdzie tu rozprawy poświęcone słownikarstwu, glottodydaktyce, stylistyce, słowotwórstwu, translantoryce, czy wreszcie tytułom, co stanowi trzon zainteresowań naukowych profesor Bożeny Ostromeckiej-Frączak. Całość poprzedza prezentacja dokonań badaczki oraz szkic dotyczący imienia Jubilatki. Tytuł spajający teksty także nie jest przypadkowy. Nawiązuje on do cyklu konferencji zainicjowanych przez profesor Bożenę Ostromecką-Frączak zatytułowanego *Teksty i podteksty w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, „konteksty” mają zaś wskazywać na szerokie spektrum badawcze podejmowane przez Jubilatkę, która zajmuje się w swych naukowych dociekaniach nie tylko polszczyzną, ale i innymi językami słowiańskimi.

(BG)

Autorami not o książkach są pracownicy i doktoranci Wydziału Filologicznego UŁ: Katarzyna Badowska (KB), Grzegorz Czapnik (GCz), Mateusz Gaze (MG), Beata Grochala (BG), Aldona Jankowska (AJ), Evelina Kristanova (EK), Agata Kupracz (AKu), Jacek Ladorucki (JL), Anna Mateusiak (AMa), Adam Mazurkiewicz (AM), Anna Minkina (AMi), Anita Pawłowska (AP), Jowita Podwysocka-Modrzejewska (JPM), Beata Prokopczyk (BP).